

БЕРТОЛТ БРЕХТ ДВАМАТА СИНА

Превод от немски: Венцеслав Константинов, —

chitanka.info

През януари 1945 г., когато Хитлеровата война бе вече към края си, на една селянка от Тюрингия ѝ се присъни, че я вика синът ѝ, воюващ на фронта. Когато в просъница излезе на двора, стори ѝ се, че наистина вижда сина си да пие вода от помпата. Заговори го и проумя, че това е един от младите руски военнопленници, които работеха принудително в стопанството.

Няколко дни по-късно селянката преживя нещо много странно. Пленниците трябваше да изравят пънове в близката горичка и тя им занесе храната. Вече на тръгване, тя хвърли поглед към младия военнопленник, всъщност съвсем съсипан човек, и видя с какво отчаяние той обърна лице към тенекиеното канче с чорба, което тъкмо някой му подаваше. Изведнъж това лице доби очертанията на лицето на нейния син. Такива краткотрайни и бързо изчезващи превращения на лицето на този млад човек в лицето на сина ѝ тя забелязваше все по-често през следващите дни.

След това военнопленникът се разболя. Остана да лежи в плевнята и никой не се грижеше за него. Селянката усещаше в себе си все по-силно желание да му занесе нещо подкрепително, ала ѝ пречеше брат ѝ — военноинвалид, който ръководеше работата в стопанството. С пленниците той се държеше сурово, още повече сега, когато всичко бе тръгнало с главата надолу и селото бе започнало да се страхува от тях. Селянката разбираше добре подбудите му и не можеше да не се съгласи с тях; в никакъв случай тя не смяташе за правилно да се помага на тези малоценни хора, за които бе чувала ужасни неща. Живееше в постоянен страх, какво ли можеха враговете да сторят на сина ѝ, сражаващ се на Изток.

Така че тя още не бе изпълнила своето полунамерение да помогне на ТОЗИ пленник, изоставен от всички, когато една вечер изненада в заснежената овощна градинка група пленници да обсъждат оживено нещо, което — навярно за да остане в тайна — правеха вън, на студа. Също и младият човек бе там, разтърсван от треска, и може би поради своята слабост той най-много се изплаши, когато я видяха. И всред уплахата отново настъпи онази странна промяна в лицето му, така че селянката гледеше в лицето на сина си, на което бе изписан ужас. Това дълбоко я развълнува и въпреки че не престъпи дълга си и съобщи на брат си за събирането в градинката, тя реши сега вече да

мушне скришом на младия човек приготвеното от по-рано парче сланина.

Като всяко добро дело в Третия райх, това се оказа извънредно трудно и опасно. Срещу нея бе собственият ѝ брат, а и в пленниците не можеше да бъде сигурна. Въпреки всичко тя го направи. Наистина при това откри, че пленниците действително имат намерение да бягат, тъй като опасността да бъдат завлечени на запад или просто изтребени пред настъпващата Червена армия нарастваше с всеки изминат ден. Селянката не можа да откаже на някои изразени със знаци и с по две-три немски думи желаня на младия пленник, на когото дължеше странното си преживяване, и така улесни плановете им за бягство. Набави им едно яке и големи ножици за ламарина. За нейна изненада от този момент изчезна и преобразяването на лицето на младия човек. Сега селянката се грижеше само за него.

Истинско сътресение бе за нея, когато една сутрин в края на февруари се похлопа на прозореца и в дрезгавината зад стъклото тя видя лицето на сина си — този път на истинския си син. Носеше разкъсана есесовска униформа и възбудено ѝ разправи, че частта му била унищожена и че русите са само на няколко километра от селото. Пристигането му трябвало на всяка цена да остане в тайна. На нещо като военен съвет, който селянката, брат ѝ и синът ѝ проведоха в един ъгъл на тавана, се взе решение първо да се отърват от военнопленниците, тъй като те може би бяха видели есесовеца и въобще щяха да се раздрънкат как са ги третирали тук. Наблизо имаше една каменоломна. Есесовецът предложи през следващата нощ да ги примами един по един навън и да ги избие. Трупове можеха да отнесат след това в каменоломната. Само трябваше да им се даде от вечерта малко повече ракия. Това едва ли щеше да им направи впечатление, поясни братът на селянката, тъй като в последно време той, пък и цялата прислуга се държали подчертано любезно с русите, за да спечелят благоразположението им в последния момент. Докато младият есесовец разясняваше плана си, изведнъж забеляза, че майка му трепери. Мъжете решиха в никакъв случай да не я допускат вече близо до плевнята. Така, изпълнена с ужас, тя зачака настъпването на нощта. По всичко личеше, че русите приеха ракията с благодарност и селянката слушаше как те пеят опиянени своите меланхолични песни.

Когато обаче към единадесет часа синът ѝ слезе в плевнята, пленниците бяха изчезнали. Само се бяха престрували на пияни. Тъкмо отскорошната неестествена любезност към тях бе затвърдила убеждението им, че Червената армия е съвсем близо.

Русите навлязоха в селото през втората половина на нощта. Синът се търкаляше пиян на тавана, докато селянката, обзета от паника, се мъчеше да изгори есесовската му униформа. Също и брат ѝ се бе насмукал, така че тя трябваше сама да посрещне руските войници и да ги нагости. Това тя направи с окаменяло лице. На сутринта русите си заминаха; Червената армия продължаваше настъплението си. Синът, изтерзан от безсънната нощ, отново поиска ракия и заяви твърдо, че ще се промъкне до отстъпващите немски части, за да продължи да се бие. Селянката не направи опит да го убеди, че всяко по-нататъшно участие във войната означава сигурна гибел. Отчаяна, тя просто се хвърли на пътя му и поиска да го задържи с тялото си. Той я запрати обратно в сламата. Докато се изправяше, тя докопа с ръка някаква цепеница, замахна силно и повали своя пощръклял син.

Същия предобед в близкото градче пред руското комендантство пристигна една селянка с каруца и предаде като военнопленник сина си, омотан с волски поводи — за да се запазел животът му, както се помъчи да обясни на един преводач.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.